

בסיסון 'שבוע הספר'

כניסת שבת:
ירושלים: 19:10
ת"א: 19:25
חיפה: 18:18
באר-שבע: 19:26

יציאת שבת:
ירושלים: 20:28
ת"א: 20:31
חיפה: 20:32
באר-שבע: 20:29

יריית פתיחה / אבישי פרי

1. ארץ הניסים..

בספרו על התורה, מרחיב ראש ישיבת חברון המעטירה, הרב שמחה זיסל ברוידא, וכדרכו, דרך הניתוח באזמל החריף והחד, הוא מציב רעיון מבריק השופך אור מבהיק על הסוגיה:

במדבר עם ישראל חי בדרך ניסית בעליל: המן ירד מן השמיים; ענני הכבוד אבטחו את העם מפני המזיקים האורבים בדרך; הבגדים לא בלו כי-הוא זה משך ארבעים שנות נדודים, אולם כעת, כך חישוב ראשי בני ישראל, מבקש האלוקים כי יכינו עצמם להנהגה האלוקית בדרכי הטבע של העולם. פרק א' בסיפור הזה, היה בקשת משה לתת

לבטח? מה פשרה של התופעה החידתית הזו?

סוד כמוס ישנו בארץ המובטחת, מדגיש הרבי מסלונים בחיבורו המופלא 'נתיבות שלום' לפרשת בהר, הגורם לה להעפיל על כל מצר ודחק. ארץ ישראל, ארצו של האלוקים, נתונה להשגחתו התמידית עליה והנהגה בה אפוא הינה על-טבעית למדי.

את מארק בן ה-82, דובר רוסית, פגשנו בשער חצרו שברחוב חכם שמעון, במרכז אשקלון רבתי. "באורח ניסי, רצנו לממ"ד בתוך 45 שניות, ולא נפגענו", הוא מספר.

נראה שכאן היה נעוץ אולי שורש חטאם של המרגלים. וכדלהלן.

חטא המרגלים, הוא אחד מהסוגיות היותר סבוכות שזכו להררי פירושים בספרי הפרשנות. האיך ייתכן, תמהים כולם פה-אחד, שבכירי העם וצדיקי הדור ידרדרו לשפל כה אכזב?!

האותות והמופתים שהפליא ה' בהם. אולם, כך נראה, השגיאה הייתה נעוצה בעיצומה של ההנחה הנזכרת לפיה הארץ ודרכי הטבע חופפים זה לזה. שכן, כאמור, דרך-הילוכה של ארץ האלוקים היא בדרך אלוקית - על-טבעית. הארץ היא האנטי-תזה לטבע. ומעתה אפוא, לא שולטים בה הקודים הטבעיים המקובלים בדרכי עולם, רוח האלוקים מרחפת עליה תדיר.

השבוע בגליון:

4

המוכר ב'שיינקין' נרעש:
מנהל 'ספריית הרמב"ם'
בראיון מיוחד

"עם הספר" האמיתי:
על הכמיהה של ישראלים
לספרי יהדות

3

סיפורו של מארק:
על ארץ הניסים של הדרום

3

אם' הבעיות:
על הקונפליקטים בין חמות
לכלה

5

גיליון "פרשניית השבוע" - לאנשים שחושבים קצת יותר.

עורך ראשי: אבישי פרי ומשפחתו. יועץ תוכן: יצחק העברי. לקבלת הגיליון - מייל המערכת:
abyisrael@gmail.com פלא: 0504116867. לפרסומות והנצחות פנה לפל: 0527697719

100 <<< <<< הדפסות בצבע מלא גודל A3 בשקל ליחידה! 500 הדפסות בצבע מלא גודל A3 ב-0.60 אגורות!
(המחירים אינם כוללים מע"מ). רק בדפוס חדוה, טל: 02-5827738

יריית פתיחה / אבישי פרי (המשך)

ומכאן, שגם אם בני-ענק מפלצתיים מכסים את השמיים. אשכולות ענבים בומבסטיים מבוכרים. ובדרך הטבע, נראית הארץ כבלתי אידיאלית בעליל. כל אלו מתמוססים לנוכח ידו הגדולה של האלוקים.

כי בארצו, אין ל'נפילים' מבעיתים כל משמעות. ברגע אחד יוכלו לקרוס כמגדל-קלפים.

ובביתו של האלוקים אין מקום להיבהל ולהיעטף אימה גם לנוכח 'הנפילים' נוסח 2014; קרי - חמאסטן של עזה.

עיני ראו ולא זר:

היה זה ימים אחדים אחרי מבצע 'עמוד ענן'. אך ימים מספר טרם לכן, פילחו שריקות הקסאמים העזתיים את האוויר האשקלוני השקט.

את מארק בן ה-82, דובר רוסי, פגשנו בשער חצרו שברחוב חכם שמעון, במרכז אשקלון רבתי. הרקטה שניחתה על חצרו אך לפני שבוע ימים בלבד הותירה את חותמה הבולט במיוחד: חירור רחב, הנמתח על פני מספר קומות נראה לעין עובר-האורח, והחלונות הצדדיים אף הם מרוססים. "באורח ניסי, רצנו לממ"ד בתוך ארבעים וחמש שניות, ולא נפגענו", הוא מספר. "העובדה שבתוך כל ההפיכה הזו, לא נותצו המראות בכלל, זה גם של סוג של נס", מציין. סיפורו של מארק וחצר ביתו, כפי שוודאי הבנתם, הוא רק מיקרו-קוסמוס לעוד רבים שכאלו. "ברוכים הבאים", כתבנו אז בהתרגשות, "לארץ הניסים של מדינת הדרום".

עובדה: ה'כיפת ברזל' העוצמתית לא הצליחה להביס קסאמים, מעשה-ידי חמאסניק אנכרוניסטי.

אז כדאי שנזכור של'נפילים' יש גם גרסה עדכנית. וגם ממנה אין לנו לחשוש.

בגדר מצוות סוכה

חקירה עצומה מבליחה במוחי: דיני הסוכה שנאמרו בגמרא מסכת סוכה - נשנו כלפי האדם מקיים המצווה, או שמא כלפי הסוכה בעצמה. ולבטח תשאלו: במה דברים אמורים; מה הדילמה העומדת בתווך החקירה?

הנה: ראש ישיבת פוניבז', רבי ברוך דב פוברסקי, הציג שאלה מרתקת במאמרו שפורסם בספר "ירחי כלה": מדוע סוכה הגבוהה למעלה מעשרים כמה פסולה, יעמוד האדם על גבי שולחן והנה סוכתו למטה מעשרים אמה. הלא-כן?! (ראה שם שהרחיב בזה ודן אם יש דין 'קרקע' בסוכה ועוד).

ברם, אילו ננקוט שגדר דין הסוכה נאמר על הסוכה ולא על האדם היושב בה, הרי שתמיהה זו איננה במקומה, שכן, גם אילו יעפיל לגבהי-גבהים, שוב הסוכה נותרת בגובהה והיא בהחלט פסולה.

אכן, נראה שבכך נחלקו מפורשות בגמרא (ד, א). שם מובאת מחלוקת אביי ורב זירא באשר לסוכה שבוהה עשרה טפחים (והיא כשרה) אך שירי הסכך יורדים לתוכה. שדעת אביי שהיא כשרה, משום שבפועל גובהה שפיר, אכן דעת רב זירא שפסולה, משום שירה סרוחה היא ואין אדם דר בדירה סרוחה. ונראה לבאר, שלכאורה הרי גובהה של הסוכה הולם מבחינת התורה, אך האדם אף-הוא קובע שמה של הסוכה - ואילו שירי הסכך מכריחים אותה להתכופף מתחת לעשרה טפחים, הרי שמעתה הסוכה חשובה כבעלת שיעור של מתחת לעשרה טפחים.

אלא, שבגופם של דברי רבי זירא הכל תמהים מן הגמרא דלקמן המביאה מקור מיוחד המלמד דין עשרה טפחים בסוכה - הוי אומר, שלא נוכל ללמוד דין זה מן ההיגיון שבפחות משיעור זה חשובה הדירה 'דירה סרוחה'. המשך יבוא.

'אם' הבעיות!?

במגזיני המשפחה הופך, כך נראה, הקונפליקט הנצחי של 'חמות-כלה' ל'אם הבעיות' (תרתי-משמע).

דשים בסאגה הזו ללא-הרף ומנתחים אותה השכם-והערב. לקינוח גם מובאים מונולוגים שבועיים של חמות וכלה המספרים את סיפור התמודדותן עם הקונפליקטים הצצים. מבעית.

אין ספק, שכפי שמעיד התלמוד, סאגת ה'חמות-כלה' קיימת גם קיימת. המתח הסמוי אכן נושף בעורפנו ולא נוכל להתעלם ממנו. אולם העיסוק האובססיבי-היסטרי, שלא לומר החטטני בנושא, לא תורם הרבה.

חישבו בעצמכם, סתם למשל: האם חמות וכלה שעדיין לא זכו לטעום את טעמו של הסכסוך הזה, היחפשו לחוות אותו בכח?!

דומה, שחלק ממגזיני המשפחה נוטים לעבות את המתח הזה על לא-דבר במטרה להפכו כאמור ל'אם הבעיות' (שוב כאמור, תרתי-משמע). (ואולי כדי להצליח למלאות עוד כמה שורות בעיתון).

לא חבל?!

נקודה טובה.

פרקי אבות בחנויות 'סטימצקי'

"עם הספר". זהו שמו של הפרויקט שהגו בהוצאת הספרים 'דיעות ספרים' בעבר, ובמסגרתו יצאו לאור 27 ספרי יסוד יהודיים לקהל הרחב במהדורה קלילה ומושכת-לב.

תרצו או לא, בעינינו עצם יציאת פרויקט חדשני זה לדרך, ועוד מטעם הוצאת ספרים שאינה בעלת אוריינטציה דתית, מלמד על כמיהה יתירה שרוחשת בצירו הישראלי למורשת היהודית. שכן, הלא ברי לנו שאילו לא הייתה לכך דרישה ציבורית, לא היו מהמרים על-כך ב'דיעות ספרים'.

מר דב אייכנוולד, מנכ"ל 'דיעות ספרים' הצהיר בראיון עיתונאי: "... אם הצלחנו להביא את 'פרקי אבות' לחנויות 'סטימצקי', ואם את ספרו של הרב ישראל מאיר לאו, 'אל תשלח ידך אל הנער', רוכשים אנשי ספר מכלל הציבוריות הישראלית - זה כבר הרבה מעבר לטרנד של כאן ועכשיו. אלה הזרמים שהתחבאו בנקיקי הסלע".

אז 'שאפו' למר דב אייכנוולד, מנכ"ל הוצאת הספרים המפורסמת, על החזון הגדול והמהפכני.

מיוחד!

"חילונים רוצים להרגיש שייכות"

תופעה מרנינה: יותר ויותר ישראלים חילונים מביעים התעניינות-יתר בספרים מן המקורות. מנהל ספריית הרמב"ם בתל-אביב מספר. וגם: כך מגיע מוכר בגדים ברחוב שיינקין לספרייה המפורסמת * "עם הספר" האמת

"לפני מספר שבועות פתחתי חוג פרשת השבוע והוא מתקיים בשעות הערב בספרייה. מנוי 'בית אריאלה' - כמוזן לאו-דווקא דתיים, קיבלו על-כך הודעה ומשתתפים בחוג הזה כ-30 איש. לפחות מחצית מהם כאלו שחזותם החיצונית מעידה עליהם כי אינם נמנים על בני המגזר הדתי. מכאן, שלא מפתיעה אותי התופעה שהצבעת עליה". כך פותח ספרן ספריית הרמב"ם, ר' אבישי אלבוים, את שיחתו המיוחדת ל'פרש' [יית'ת השבוע] לרגל שבוע הספר, המצוין בימים אלה.

רוצים שייכות. ר' אבישי אלבוים.

"קשה לי לאמוד את גודל התופעה הזו", ממשיך אלבוים. "אך חשוב לי לציין כי מדובר באנשים שלא לומדים לימוד עצמי אלא משתתפים בחוג כזה או אחר המחבר אותם לספרי המקורות". "סיפתח' של חזרה בתשובה? לא בדיוק. סוג של התקרבות למקורות. חילונים רוצים להרגיש שייכות".

אלבוים מנצח על 'ספריית הרמב"ם' זה כ-20 שנה.

חייב להעיד כותב השורות, שהוא היה כאן, ברחוב שאול המלך הסואן, והתפעם מהאווירה התורנית המשכרת הפועמת בלב-ליבה של עיר החול. המקום שוקק חוקרי-ספר לצד בני-תשחורת המבקשים לדלות בצמא דברי-תורה גנוזים ואצורים. כשאלבוים מתבקש לספר לנו על אנקדוטה מיוחדת שנחשף לה במהלך תפקידו, הוא שולף: "נכנס אלי בחור כבן שלושים, לא חובש כיפה ועם עגיל באוזן. ניכר שזה לו הפעם הראשונה כאן. בפיו סיפור מיוחד. הוא בעל חנות להלבשה ברחוב שינקין. כבר חמש שנים מאז ששכר את המקום ופתח את חנותו. ב"ה הצלחה האירה לו פנים ומאז הסיפק גם להתחנן ואף תיגונת גולדה להם. לדבריו, תמיד הרגיש שיש משהו מיוחד בחנות ואף קונים הפוקדים את חנותו מספרים לו על אירה מיוחדת שהם חשים במקום. בהתחלה תלה זאת בעיצוב המיוחד שנתן לחנות אך לאורך שנים התחיל מנקר הספק בראשו, אולי יש כאן משהו אחר, מדוע החנות עושה לו טוב? לאחרונה שוחח עם המתוכננת שהשכירה לו את החנות והוא שאל אותה מה היה כאן לפניו. התשובה שלה הייתה: בית כנסת. כעת הוא רוצה לקבל פרטים על הבית כנסת ובדעתו לייחד מקום בחנותו להצגת העבר המיוחד של המקום. לדעתו בית הכנסת, התפילות והקדושה שהיו שנים רבות שם משפיעים גם כיום על הבאים בשעריו. בדקנו בספר "אבוא ביתך" (מאת יעקב תלמי. תל אביב תשנ"א 1991), בספר תיאור קצרצר של 509 בתי כנסת בתל אביב יפו ומצאנו שם תמונה של בית הכנסת מבחוץ (פריט מס' 260), ושמו "בית הכנסת דחסידי גרודז'ינסק". הבחור התרגש לזהות את החנות שלו בתמונה וביקש לדעת להיכן זזו המתפללים משם, אולי יוכל לקבל מהם תמונות ומידע נוסף. בררנו בעמותה לתיירות של עיריית תל אביב וכך יצרנו קשר עם חיים גליס, מדריך טיולים בעקבות אדמו"רים בתל אביב. כך הופנה הבחור לבית כנסת סמוך של חסידי סקרנביץ' להמשך החיפוש. נפרדנו בהבטחה להמשיך לשמור על קשר. לפני ימים אחדים קבלתי טלפון עצוב מאותו בחור. הוא קיבל הודעה שעליו לפנות את החנות תוך מספר שבועות. הבניין נמכר ומיועד להריסה ותחתיו יקום בניין רב קומות. פניותו למחלקה לשימור מבנים בעירייה ולגורמים נוספים לא צלחו והוא חש שקצרה ידו מול כרישי הנדל"ן". ללמדך, תחושותיו הכמוסות של מוכר אפרורי ב'שיינקין'.. הניצוץ היהודי, לא כבה. מרגש.

חלום 'ארון הספרים'

'ארון ספרים יהודי' - זה היה החלום עליו הכריז בעבר הנשיא היוצא, שמעון פרס, במסגרת ראיון עיתונאי שנערך עמו. אלא, שכמו חלום ה'שלום' החלמאי שלו שנגזז, גם חלום זה הותיר אחריו אבק. הרבה אבק. * החלום ושברו - נוסח פרס

ב-24 באוגוסט 2010 (למנינים) שיגר כותב השורות פנייה במייל אל לשכת נשיא המדינה דאז, שמעון פרס. במכתב, נשאל פרס באשר לרעיון בשם 'ארון ספרים יהודי' אותו הגה ועליו הכריז בראיון שנערך עמו שנים אחדות טרם לכן בשבועון החרדי 'משפחה', ולפיו, יונגש ארון הספרים היהודי-בסיסי לכל משפחה ומשפחה בישראל. בראיון, שנערך במשותף עם הרב ישראל מאיר לאו והרב יצחק דוד גרוסמן, הטעים, כי כל ילד וילדה בישראל חייבים ליצוק תוכן מורשתי-ערכי לחייהם על בסיס 'עשרת הדברות'. נטע כהן חיים, איש הלשכה, השיב לאקונית: "אנו מבקשים להודות על פנייתך, ועל נכונותך לסייע בפרויקט, לכשיהיה רלוונטי". בתאריך ה-29/3/13, שיגרתי שוב פנייה במייל לבית הנשיא, וביקשתי לבדוק אם יש לאנשי הבית מה לחדש בנושא. התשובה שוב, לא הייתה מספקת בעליל. "הנך מוזמן לצרף פנייה מפורטת אודות הפרויקט", ביקשו שם.

מתברר, שנשמעו כאן הצהרות ריקות-מתוכן. כמו חלום ה'שלום' שהיה לחם-חייו של הנשיא היוצא, גם חלום 'ארון ספרים יהודי' נותר בגדר כזה ורחוק אפוא ממימוש. למה אכן נגדע, איננו יודעים. עם-זאת, חשוב להשמיע זאת שוב, כי אמנם 'בעל החלומות' מטלביה נוטש את הזירה והולך לעשות לביתו, אך מכל-מקום מי-יודע, אולי הנשיא הנכנס, איש ירושלים המסורתי, מר רובי ריבלין, ימשיך את המהלך המקורי והיהודי כל-כך.

מילה בתפילה באורי תפילה

הרבה בניס למקום!

והערב נא. ובפיות כל עמך בית ישראל... וצאצאי עמך בית ישראל (ברכות התורה)

כל יהודי שוחר את טובת בניו ומייחל בראש ובראשונה להצלחתם הרוחנית. יעשה הכל ובלבד שיעשו חיל בלימודיהם וימשיכו בדרך ישראל-סבא. אלא, שדווקא כאן, בלב ברכות התורה, מודגשת הערבות הקולקטיבית של העם. הדאגה הכנה להצלחה הכלל-ישראלית בחינוך הבנים. לא רק של בני המתפלל. למען יזכור האב שאומנם חינוך בניו בראש-מעייניו, אולם עדיין אסור שלהט זה יקהה הרגש לאב האחר, שאף הוא, כמוהו, מצפה שבניו ילכו בדרך-טובים!

החתן מעופף ביום חגו. אופפת אותו מטאוריקה שכזו, ובצדק. הוא נוסק לגבהים. לא אתנו. אך עם-זאת, האיחול היהודי הקלאסי מבקש לעצור רגע ולעשות חושבים; להתנתק - ולו אפילו קמעא - מהאגו הרווי. הוי-אומר: אסור לה לשמחה שלך שתגדע ואפילו תקעה את רגש החמלה לחבר, שכמה אף-הוא להגיע לרגעי כלולות!. בנשימה-אחת לאיחול מזל"ט "לנו", אנו מצרפים יחד בחדא-מחאת את "כל ישראל!". ברור?

מזלייט לידידו, איש ירושלים, מר רובי ריבלין, לרגל היבחרו למשרת נשיא המדינה! עלה והצלח!

פרסום ראשון!

מזור חדש!